

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SAJUNGA

Lietuvos Respublikos Prezidentei Daliai GRYBAUSKAITEI
Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui ALGIRDUI BUTKEVIČIUI
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei LORETAI GRAUŽINIENEI

Dėl Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) antivalstybinės veiklos ir nepateisinamo nuolaidžiavimo Lenkijos siekiams

Vilnius, 2014-01-20

Nuo Sąjūdžio įsikūrimo ir Lietuvos Respublikos atkūrimo pradžios Pietryčių Lietuvos piliečiai sovietinių ir reakcingų Lenkijos jėgų veikiami pateko į autonomijos kūrėjų pinkles, siekiančias atskirti šį kraštą nuo Lietuvos. Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose kūrėsi įvairūs lenkų teritorinės autonomijos, apylinkės, komitetai, plevėsavo virš administracinių pastatų Lenkijos valstybės vėliavos, iš darbo buvo atleidžiami lietuvių tautybės pareigūnai, mokytojai ir kitų specialybių žmonės, persekiojami tėvai, kurie leidžia savo vaikus į lietuviškas mokyklas ir darželius, niekinami lietuviški simboliai, ignoruojamos valstybinės šventės. Todėl šiuose rajonuose buvo įvestas tiesioginis valdymas, antivalstybinės veiklos organizatoriams buvo iškeltos baudžiamosios bylos, kaltininkai nubausti. Atšaukus tiesioginį valdymą antivalstybinė veikla nenutrūko – savivaldybėse ir seniūnijose valdžia išliko nesutramdytų asmenų rankose. Prie to prisidėjo ir mūsų buvusių prezidentų, valstybės pareigūnų nepagrįsti pažadai, nuolaidžiavimas. Nesuprantama kaip Teisingumo ministerija įregistravo vokiečių okupacijos metu veikusių lenkų karinę organizaciją Armiją Krajovą, siekiančią Vilniaus kraštą prijungti prie Lenkijos, nužudžiusią nekaltai tūkstančius lietuvių, nusikalstamai organizacijai buvo pastatyti paminklai. Nepavyko sutramdyti antilietuviškai nusiteikusių mokytojų, kunigų, kurie teigė, kad šiame krašte niekada nebuvo lietuvių. Šių rajonų savivaldybėse, švietimo skyriuose lietuviai mokytojai, mokiniai, darželinukai savo valstybėje tapo lyg svetimi. Vieninteliai pragiedruliai 1996–1998 metais Vilnijos krašte buvo Švietimo ir mokslo ministras Zigmas Zinkevičius ir apskričiai vadovavęs Alis Vidūnas, kurie be didelių pastangų ir emocijų įvedė tvarką ir sutaikino šio krašto piliečius, steigė lietuviškas mokyklas, Šalčininkuose buvo pastatyta moderni Lietuvos Tūkstantmečio gimnazija, kurioje mokosi visų tautybių mokiniai.

Ypač suaktyvėjo antivalstybinė veikla, kai buvo įregistruota Lietuvos lenkų rinkimų akcija kaip parlamentinė partija.

Prasidėjo reikalavimai, kad įrašai pasuose ir gatvių pavadinimai būtų rašomi lietuvių ir lenkų kalbomis, įvedami lenkų raidynas ir diakritiniai ženklai, būtų daromos nuolaidos laikant egzaminus lenkų mokyklose abiturientams. Suaktyvėjo šiuo požiūriu ir Lenkijos užsienio politika. „Nusipelnusiems“ šio krašto piliečių veiklos paskatinimui įteikiama Lenko korta. Po rinkimų LLRA patekus į valdančiąją koaliciją, pasipylė kraštutiniai reikalavimai keisti skubos tvarka tautinės mažumos, valstybinės kalbos įstatymus, Vilnijos krašte įvesti antrą valstybinę lenkų kalbą. Neatsilaikė prieš jų spaudimą ir LR Užsienio reikalų ministras L.Linkevičius Varšuvoje atsiprašęs už tų reikalavimų vilkinimą, tuo nuteikdamas LLRA dar didesniam spaudimui. Kulminaciją pasiekė, kai Sausio 13 aukų pagerbimo metu LLRA seimo nariai protestuodami išėjo iš salės, europarlamentaras V.Tamoševskis užsipuolė prof. V.Landsbergį ir prezidentę už vykdomą neva neteisėtą politiką lenkų tautinės mažumos Lietuvoje atžvilgiu.

Nors Lietuvoje niekada nebuvo ir nėra Lenkijos etninių žemių ir per visą ilgaamžę abiejų tautų istoriją Vilniaus kraštas tik nepilnus du dešimtmečius okupanto statusu priklausė Lenkijai, dėl nuolaidžiavimų ir perdėto „broliavimosi“ LLRA ir Lenkijos politikai ultimatyviai reikalauja, kad šiame krašte būtų įvesta antroji valstybinė lenkų kalba, jos raidynas, keičiama Konstitucija, tautinių mažumų ir valstybinės kalbos įstatymai. Trumpai tariant, ką buvo padaręs Vilnijos krašte generolas Želigovskis kardui, krašto lenkintojai siekia čia paskelbti lenkišką autonomiją mūsų pačių rankomis.

Gera žinia, kad atvirą ir griežtą atkirtį prieš niekuo nepagrįstus LLRA reikalavimus, skaldytojišką valstybės politiką, išsakė Prezidentė.

Todėl manome ir tuo pačiu reikalaujame pakeisti nuolaidžiavimo politiką ir ginti Lietuvos valstybę iš esmės:

- išanalizuoti, kokių pagrindų buvo įregistruota Lietuvoje nusikalstama karinė organizacija Armija Krajova ir kodėl vilkinama iškelta byla jos atžvilgiu;

- prašome atsakyti, ar galėjo būti įregistruota LLRA kaip partija tautiniu pagrindu. Mes manome, kad tai antikonstitucinis darinys, skaldantis Lietuvos pilietinę visuomenę tautiniu pagrindu, kenkiantis geriems Lietuvos ir Lenkijos santykiams;

- tarpvalstybiniu susitarimu atšaukti Lietuvos piliečiams „lenko kortos“, suponuojančios į lojalumą kitai valstybei, įteikimą ir teikti jas tik tiems, kurie sutinka išvykti iš Lietuvos;

- Vilniaus krašte sudaryti vienodas ekonomines sąlygas besimokantiems lietuviškose ir lenkiškose mokyklose, darželiuose, sustiprinti valstybinės kalbos ir Lietuvos istorijos mokymą, užtikrinti, kad nebūtų persekiojami tėvai ir vaikai, leidžiantys savo vaikus į lietuviškas mokyklas;

- Prašyti Lietuvos bažnyčių hierarchus Vilniaus, Šalčininkų ir kitų savivaldybių parapijų bažnyčiose sutramdyti antilietuvišką lenkų dvasiškių veiklą. Bažnyčiose šv. Mišių metu skaityti Evangeliją ir lietuvių kalba;

- griežtai, nepriklausomai nuo užimamų pareigų, laikytis Lietuvos Konstitucijos, tautinių mažumų ir valstybinės kalbos įstatymų, jų nesilaikantiems taikyti atitinkamas administracines ir kitokias baudas;

- išaiškinti ir teisiškai apibrėžti, kas yra tautinė mažuma ir tautinė bendrija, nes mūsų nuomone, tautinės grupės, kurios už Lietuvos sienų turi savo valstybes laikytinos tautinėmis bendrijomis ir joms, kaip rodo pasaulio demokratinių valstybių patirtis, tautinių mažumų (Lietuvoje – karaimai, romai ir kt.) įstatymas su iš jo kylančiomis teisėmis netaikytinas;

- tarpvalstybiniu susitarimu sustiprinti Lenkijos teritorijoje veikiančias lietuviškas mokyklas ir jas pilnai išlaikyti iš Lenkijos valstybės lėšų. Jeigu Lenkijos valstybė nesutiktų, – nutraukti finansavimą Lietuvoje veikiančioms lenkiškoms mokykloms. Mokyklas aprūpinti tarpvalstybiniu susitarimu suderintais vadovėliais ir kitu inventoriumi;

- Švietimo ir mokslo, Kultūros ministerijoms, Lietuvos istorijos institutui, Lietuvos televizijos ir radijo komitetui sustiprinti Vilnijos krašto gyventojų švietimą, kontroliuoti ir stabdyti dezinformaciją skleidžiančias lenkiškas laidas, nedelsiant duoti tokiems reiškiniams atkirtį. Leisti knygas lenkų kalba apie lietuvių kalbos, pavardžių šiame krašte kilmę, Lietuvos istoriją, lietuvių tautos nutautinimo priežastis;

- remti Vilnijos krašto ūkininkus, verslininkus, kurie yra lojalūs Lietuvos valstybei;

- grindžiant pastangas konsoliduoti ir sutvirtinti pilietinę visuomenę, aiškiai įvardinti, kad 1920–1939 metais buvo lenkiškoji Vilniaus krašto okupacija, turėjusi pagrindinę reikšmę šio krašto nutautinimui, dabartiniam piktavališkam visuomenės skaldymui;

- saugumo ir vidaus reikalų tarnyboms sustiprinti asmenų, vykdančių priešvalstybinę veiklą apskaitą, pareikalauti iš jų atsakomybės.

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos Valdybos pirmininkas

Jonas Burokas